

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea“ sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Băndăna, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțașoreana, Ciacovana, Chiorana, Chiseteșana, Codreana, Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corniareva, Creditul, Crișana, Cugiereana, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hațegana, Hondoleana, Hunedoara, Insoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Jiana, Lăpușana, Ligeșiana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Nera, Noiana, Olteana, Oravicișana, Orientul, Panciovana, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Iva-mare), Răureana, Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercășiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Tibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânmartin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

AVIZ!

Expirând termenul pentru încheierea subscrierilor de acții la înființându-bancă de asigurare română, toți acei P. T. Domni, cum și Onor. direcțiuni ale băncilor noastre cari au primit **prospecte de fondare**, sunt **rugate a le retrimite cu posibilă grăbire la adresa „Albinei“ în Sibiu.**

Se observă, că coalele de subscriere **nu au a se detașa** de prospecte și că odată cu prospectele sunt a se trimite și sumele, respective libelele de depunere despre sumele încasate la subscrierea acțiilor.

Fundatorii.

* Celelalte ziare și reviste ale noastre sunt rugate a reproduce acest „Aviz“.

Banca de asigurare „Fortuna“.

Cu ziua de 31 Martie a. c. a expirat termenul pentru încheierea subscrierilor de acții la înființându-bancă de asigurare română. Rezultatul general al acestei subscripțiuni — lăsată la buna apăsare a publicului și a instituțiilor noastre — nu ne e cunoscut în întregime. După informațiunile parțiale, ce le avem însă, presupunem că *capitalul social de 1 milion coroane este deja asigurat*. Ba, dacă și ținuturile, — dela cari până în momentul de față ne lipsesc informațiunile asupra subscrierilor făcute, nu se vor fi lăsat în urma celorlalte ținuturi românești, cari ne-au comunicat rezultatele obținute, nu e eschis ca subscripțiunea să fi trecut mult peste 1 milion coroane și astfel fundatorii să aibă puțința a stabili un capital societar mai mare ca cel proiectat. Ori cum va fi însă, chiar admitând cazul că capitalul societar va fi de 1 mil. cor., un lucru e mai presus de orice îndoială: *băncile, instituțiunile și marea obște a poporului nostru a întâmpinat cu încredere și a răspuns în mod vrednic la acțiunea pentru fondarea băncii noastre de asigurare.*

Băncile noastre, ținând cont de hotărîrea adunării generale a „Solidarității“ din Iunie 1910, dar mai ales dându-și samă de însemnătatea noii întreprinderi, au subscris — cu puține excepții — sume cari corăspund puterilor și capitalurilor, de cari dispun. Ele au intrat cu toatele în șirul acționarilor

nouei întreprinderi, șir, care se începe cu „Albina“, care singură a subscris 120,000 cor. și se sfârșește cu cele mai modeste însoțiri sătești, cari încă au ținut să-și dea concursul lor la alcătuirea băncii de asigurare române.

Dar pe lângă bănci, vrednic de remarcat e faptul, că și publicul nostru mare a participat la fondare și încă în o măsură, care desigur întrece și cele mai optimiste așteptări. Singur numai opt centre românești: Sibiiul, Săliștea, Mercurea, Brașovul, Brănul, Blajul, Sighișoara, și Orăștia au subscris prin particulari — deci fără bănci și alte instituțiuni — peste 200 de mii de cor. Auzim că și în părțile nordice ale Ardealului și în Biharia s'au adunat frumoase subscrieri dela persoane private. Din părțile bănățene încă știm, că lumea s'a interesat de subscrierea acțiilor la noua noastră bancă și că numai din un singur oraș, Biserica Albă, unde elementul românesc e puțin reprezentat s'a adunat un număr de acții, care a întrecut orice așteptare. Și suntem siguri că celelalte orașe bănățene: Timișoara, Oravița, Lugosul, Caransebeșul, Vârșețul, etc. încă își vor face datorința. Tot asemenea sperăm că vor aduce rezultate bune și părțile arădane, cele mai bogate ținuturi românești. Din aceste părți avem puține știri. Știm însă că numai comuna Pecica a subscris — aproape numai prin țărani — peste 80 de acții. Unde sunt însă celelalte comune românești din jurul Aradului? Unde Aradul însuși, Lipova, Maria-Radna, etc? Intre astfel de împrejurări așa credem că nu e lipsită de temei credința noastră că capitalul social va fi, poate, suprasemnat.

Un alt fapt pe care trebuie să-l remarcăm este și împrejurarea, că la subscripțiunea capitalului social au participat aproape toți fruntașii neamului, ba chiar și o parte a clerului nostru înalt cu unele din conzistore. Astfel deja până acum — când încă nu cunoaștem rezultatul întreg al subscripțiunii — putem număra între cei ce au sprijinit acțiunea de fondare pe trei Archierei, pe ilustra familie a Mocsonyeștilor, pe d-nii Dr. Iosif Gáll, Dr. Ioan Mihu, Gheorghe Pop de Băsești, Dr. A. Vlad, Dr. Al. Vaida, I. M. Roșu, Dr. Aur. Novac, etc. etc. Și, în fine, o mulțime de intelectuali, comercianți, proprietari, etc. cari — după putință — au ținut să răspundă cu obolul lor la chemarea fundatorilor proiectatei băncii de asigurare.

Peste câteva zile vom cunoaște de sigur rezultatul complet al subscripțiunii, când apoi vom reveni. Și până atunci aducem mulțumită instituțiilor și publicului nostru

pentru sinceritatea, cu care au îmbrățișat o cauză atât de mare, ca cauza societății noastre de asigurare, firm încredințați că această sinceritate cu nimic nu va putea fi mai bine răsplătită decât cu o conducere serioasă, solidă și pricepută a noii întreprinderi.

Fondul Parteniu Cosma.

Este cunoscută laudabila hotărîre luată de direcțiunea „Albinei“ din prilejul iubilului de 25 de ani de serviciu a d-nului P. Cosma, de a propune adunării generale din a. c. crearea unui fond special: „Fondul Parteniu Cosma“, menirea căruia avea să o hotărască direcțiunea în conțelegere cu jubilarul.

Fondul acesta prin votul unanim și în-sufletit al adunării generale ținută săptămâna trecută este acum creat și în curând el va putea fi predat destinației sale, care conform statutelor primite de adunarea generală este:

a) acordarea de ajutoare funcționarilor institutului, cari cu învoirea direcțiunii fac călătorii de studii pentru perfecționarea lor în afacerile de bancă;

b) acoperirea cheltuelilor de călătorie a acelor funcționari ai institutului, cari participă la întruniri de specialiști în afacerile de interes economic în patrie și în străinătate;

c) acordarea de burse pentru funcționarii institutului, cari după un serviciu de cel puțin 5 ani, se trimit la studii mai înalte de specialitate în patrie și străinătate și

d) premiarea scrierilor de natură financiară-economică, publicate de autori români.

Crearea acestui fond este de o netăgăduită importanță nu numai pentru însuși institutul „Albina“ și numărșii săi funcționari, ci și pentru cercuri mai largi ale obștei noastre și dovedește totodată înalta înțelegere a d-lui Cosma pentru trebuințele practice ale zilelor noastre de azi, dar mai ales a celor de mâine, cari trebuie să ne aștepte bine pregătiți și pe terenul financiar-economic, unde lupta devine din zi în zi tot mai înțepită.

Prin ajutoarele și bursele, ce le va servi „Fondul Parteniu Cosma“, primul nostru așezământ financiar va ajunge a-și crește în curs de câțiva ani o întregă pleiadă de funcționari cu cunoștințe superioare de bransă, practice și teoretice, bărbați cu praxă vastă și cu vederi largi, la nivelul funcționarilor celor mai mari bănci din țară și străinătate și apți a lucra la desăvârșirea organizației

interne a institutului Albina și în general a organizațiunii noastre financiare-economice.

Iar prin premiile, ce an de an se vor decerne din „Fondul Parteniu Cosma“ pentru scrieri de natură economică-financiară, se va da un însemnat avânt unui ram al literaturii noastre, până acum, durere, foarte puțin cultivat, dar la a căruia desvoltare este sosit timpul să-și dea concursul toți factorii che-mați.

Crearea „Fondului Parteniu Cosma“ în condițiile și cu destinația schițată mai sus este deci un însemnat pas înainte pe calea progresului nostru economic-financiar și nu putem decât să dorim, ca și în direcția aceasta exemplul „Albinei“ să afle cât mai mulți imitatori între băncile noastre!

Deciziuni curiale în chestiuni de drept cambial.

1. Dacă actorul a inacționat prealabil o parte a pretensiunii cambiale în proces sumar și a pierdut procesul pe motivul că a iertat pretensiunea drept donațiune: constatarea aceasta are valoare și pentru partea cealaltă a pretensiunii validată în procesul cambial.

Curia Nr. 674/1910 v.

Hotărîrea aceasta e în consonanță cu praxa de până acuma a Curiei, care consideră cele judecate pe cale civilă de „res judicata“ și în procesul cambial. König, A Váltótörvény magyarázata, p. 173. Exceptio rei judicatae. Se poate face numai între aceleași părți; exceptio in personam. Nagy, Váltójog, 1904, p. 481.

*

2. Când decizul sumar nu a fost inmanuat în regulă inctului și lucrul acesta nu se poate impută neglijenței actorului, timpul de prescripțiune intrerupt prin acțiune nu curge, ci se intrerupe până când judecătoria nu încunoștiințează pe actor despre inmanuarea neregulată.

Curia Nr. 2056/1910 v.

De aici ar urmă: când inmanuarea neregulată se poate impută neglijenței actorului, timpul de prescripțiune intrerupt începe din nou cu ziua când acțiunea a fost inmanuată inctului. Praxa e alta.

Acțiunea intrerupe prescripțiunea în înțelesul §-ului 87 Cod. camb. al 1./., însă timpul de prescripțiune începe iară dela ziua când procesul pornit stagnează fără sentință, spre exemplu actorul fiind încunoștiințat, că acțiunea resp. decizul sumar nu se poate inmanua, nu mai face nici un pas. Nagy p. 455, König p. 157, Bedő, Váltójog, p. 203. Analog e cazul când judecătoria îl înștiințează despre inmanuarea neregulată.

*

3. Dacă actorul anunță în decursul procesului că a cedat cambiul și cessionarul cere condamnare, procesul trebuie pertractat între inct și cessionar.

Curia Nr. 783/1910 v.

În acelaș înțeles a hotărît Curia sub Nrul 336/1892: dacă posesorul cambiului cedează cambiul în decursul procesului, cessionarul este îndreptățit să continue procesul. Despre cessionarea drepturilor cambiale dispune §. 16 al Cod. camb.

*

4. I. Nu atinge valabilitatea cambiului, dacă o parte constitutivă esențială existentă nu corespunde adevărului, spre exemplu dacă societatea acționară nu a existat încă când a fost emis cambiul.

II. Cine acvără cambiul neîntregit și fără indosament, împotriva aceluia se pot face toate excepțiunile, cari îi compet debitorului față de fostul posesor al cambiului.

III. La cambiu de garanție dovedirea faptului că pretensiunea garantată prin cambiu nu mai există în-cumbă debitorului.

Curia Nr. 571/1910 v.

I. Conform §-ului 3, p. 3, Cod. camb. designarea remitentului, a persoanei sau firmei căreia, sau la a căreia ordin trebuie să plătească debitorul, este o parte esențială a cambiului. Este însă irelevant dacă persoana aceasta există sau ba, (König, p. 3. Nagy p. 145), firma e înregistrată sau ba (Curia 439/1904, Bedő, p. 14).

II. Din motive: dacă actorul nu acvără cambiul prin indosament, adecă nu ajunge pe cale cambială în posesiunea lui, se consideră de cessionarul posesorului anterior. Analog: dacă remitentul nu ajunge pe cale cambială în posesiunea cambiului, se consideră numai de cessionar. Curia Nr. 279/1899.

III. Față de cambiul de garanție toate excepțiunile trebuie să le dovedească obligatul. Curia Nr. 811/1898, Bedő, p. 228, Cf. König, p. 169, Nagy, p. 480.

*

5. Dacă în înțelesul invoieli cambiu de garanție nu se poate validă în contra debitorului cambial numai după răfuiala făcută și în proporțiunea care cade asupra inctului din suma plătită de actor: atunci actorul trebuie să afirme, că s'a răfuit cu inctul și că inctul în urma răfuielii îi este dator cu suma din cambiu.

Curia Nr. 468/1910 v.

Contrară e deciziunea Curiei Nr. 498/1909 Bedő, p. 233, care impune inctului dovedirea.

*

6. În absența membrilor din direcțiune cambiu poate fi prezentat în mod legal oricărui oficiant al institutului chiar când acesta nu ar avea dreptul de a reprezenta institutului.

Curia Nr. 499/1910 v.

Cambiul poate fi prezentat la procuristul C. 1245/1888, cassarul C. 1189/1896, contabilul societății acționare C. 695/1899, Bedö, p. 300. După părerea divergentă a lui König (p. 192) la societăți trebuie prezentat cambiul la persoana îndreptățită de a reprezenta societatea.

(Bistrița).

Dr. Petru Poruțiu.

Terminii tehnici în discuția asupra băncii.

(Sfârșit).

3. Bancă de emisiune independentă.

Sub bancă de emisiune independentă se înțelege o bancă, care se ocupă, cu totul neatârnată de un alt stat, cu emisiunea de bancnote și prin aceasta exerciază influență nu numai asupra relațiilor de bani din țară, ci eventual și asupra celor din străinătate.

La noi banca de emisiune este comună cu Austria și partizanii băncii autonome au voit să o facă cu totul independentă, să fie o bancă de emisiune ungară, care — s'a zis — ar fi apoi chemată a organiza și întreg sistemul de credit, întreagă economia națională a țării — pe baze naționale. Chestiunea, cum știm, s'a rezolvit, spre binele țării, în favorul băncii comune, prolongindu-se privilegiul până la 1917.

4. Warrant (certificat de depozit).

Mărfurile aglomerate pe piețe nu ajung totdeauna imediat la vânzare, ci trebuie adeseori să aștepte până se află cumpărătorii potriviți; în scopul acesta este necesitate de magazii, unde să se păstreze. Cele mai importante din acestea sunt magazinele publice, de cari, dacă o îngăduie natura mărfurilor și locul, se poate folosi oricine, se înțelege pe lângă o taxă anumită.

Celce înmagazinează marfa în magazia publică, primește despre aceasta un certificat de depozit, o recepisă, cu care se poate oricând legitimă, că marfa înmagazinată este proprietatea lui și contra recepisei o primește înapoi sau în interval o poate și vinde. În acest caz vânzarea o indică, resp. dreptul de proprietate îl transmite asupra altuia prin indossarea recepisei (scriindu-și numele pe dosul recepisei).

În viața de toate zilele se întâmplă foarte adeseori, că comerciantul sau agronomul, încă înainte de a-și putea desface mărfurile, are necesitate de bani; în cazul acesta poate împrumuta bani pe mărfurile sale și împrumutul îl poate acorda și magazia publică, cel mult până la $\frac{2}{3}$ parte a valorii mărfurilor.

Inființarea acestor fel de magazine publice au urgit-o în cursul discuției asupra privilegiului băncii mai mulți deputați agrari.

5. Rentă (aur, argint). Titlu de rentă.

În gospodăria statului se întâmplă adeseori, că unele investițiuni d. ex. construirea de căi ferate, reclamează sume mai mari, pentru cari nu este acoperire. În cazul acesta statul contractează un împrumut. De acest fel de împrumuturi se ține *renta* (aur sau argint) un împrumut, pe care statul nu se obligă a-l replăti, ci se obligă numai a plăti dobândă fixă

după el. Dacă s'a obligat a plăti aceste dobânzi în aur, atunci e *rentă de aur*, iar dacă dobânda se plătește în argint — *rentă de argint*. Aceasta din urmă în ziua de azi arareori se emite, neputându-se plasa un astfel de împrumut decât foarte greu. Dobânda după renta în coroane aflătoare încă în circulație asemenea se plătește în aur sau franci.

Faptul, că deși statul nu promite replătirea împrumutului, totuși capătă credit, provine de acolo, că titlul de rentă ai unui stat consolidat se pot oricând realiza prin vânzare și afară de aceasta asigură debitorului o dobândă fixă, care de regulă este mai urcată decât etalonul de interese (al băncilor mari se înțelege).

6. Teritoriu vamal independent (autonom).

Teritoriu vamal autonom este, dacă o țară are dreptul a fixa independent de altă țară vama mărfurilor importate din străinătate; pe când dacă teritoriul vamal este comun cu o altă țară, cum este la noi cu Austria, atunci vama o fixează în comună înțelegere cele două țări aflătoare în comunitate vamală.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 30 Martie 1911.

Situația pieții financiare internaționale nu se poate considera nefavorabilă, deși cererile de cvartal sunt destul de însemnate. Banca engleză a cumpărat încă 450,000 funți sterling aur, cari încă contribuie la ameliorarea situațiunii ei. Discontul particular a scăzut în London până la $2\frac{1}{8}\%$. În Paris încă domnește abundență de numărar ieftin.

Asemenea se raportează din Berlin, că nu pot fi temeri motivate pentru o schimbare a discontului din cauza ultimei. Banca imperială germană dispunea la 23 crt. de o rezervă de bilete de 438 milioane M. Până în 27 crt. această rezervă s'a redus la 367 milioane, cu toate acestea se speră că Banca nu va ajunge nici la ultimo în dare și că până la medio Aprilie va mai reduce odată discontul. Semnificativ este însă că Seehandlung-ul a prolongit numai puține împrumuturi de sume mici. Discontul particular notează în Berlin $3\frac{1}{2}\%$.

Banca Austro-Ungară a încheiat săptămâna a treia cu o rezervă de numai 66·9 milioane K, deși a avut în săptămâna a treia o ameliorare de 20 milioane, față de 10 milioane în a. tr. Este deci exchis, ca Banca se poată satisface cererile de ultimo fără să ajungă în dare. Oferte de numărar din Viena lipsesc total în Budapesta, sunt însă oferte străine, mai ales engleze destul de favorabile.

DIN REUNIUNI.

Programul de lucru al Reuniunii rom. agricole sibiene pro 1911. Reuniunea română agricolă sibiiană a stabilit pentru anul 1911 următorul program de lucru: Scrierea istoricului reuniunii, care la 1912 implinește 25 de ani de existență. Pregătirea terenului pentru aranjarea în toamna anului 1912, a

unei expoziții generale cu produse din domeniul tuturor ramilor agriculturii, apoi din domeniul industriei agricole, al celei de casă și din domeniul industriei profesionale (meserii). Expoziția se va aranja cu concursul Reuniunii meseriașilor sibieni.

Ca exponenți vor fi admiși toți economii și meseriași noștri cu locuința în comitatul Sibiiu. Pentru acoperirea cheltuelilor sărbătorilor, pentru premii, etc., apel se face la toate băncile și însoțirile sătești să imbie ajutoare, să creeze anume premii, ce să se dea pentru anumite lucrări din orice branșe o crede potrivită de a fi încurajată.

Intruniri agricole se vor ține în anul curent în: Șugag, Glâmboaca, Șura-mare, Ludoșul-mare, Vurpăr și Turnișor. Expoziții sunt 5 în proiect, anume: o expoziție de vite (a 20-a) se va aranja în Săcel; o expoziție de poame (a 6-a) în Râhău; expoziția de copii (a 6-a) în comuna Lancrăm; o expoziție de oi (a 2-a) în Jina, iar ca un ce nou se va aranja în comuna Cornățel o expoziție generală locală cu produsele locuitorilor de acolo.

Sărbarea (plantarea) pomilor se va face în comuna Tălmăcel și Nucet, când se vor dărui câte 50 sau în total 100 altoi, copiilor de școală din aceste localități. În toamnă se pune în lucrare cuptorul „Cazeniile” (din Săliște) pentru uscatul de poame, zarzavat etc. Câte o vițea de rassa „Pinzgau” curată se va sorta între membrii cu locuința în comuna Sebeșul-infer. și Pianul-infer. Un curs de pomărit și viierit se va ține în comuna Cărpeneș. Micilor proprietari li se acordă împrumuturi cu 5% cu scop de a procura animale de prăsilă.

Între membrii se vor împărți în mod gratuit semințe de nutrețuri măiestrite, iar pentru obștea noastră de pretutindenea se va mijloci procurarea de semințe mai bune și mai ieftine. Se vor împărți galițe, stupi, coșnițe etc., apoi purcei de soiul superior. Se împart premii pentru monografiile comunelor, pentru lucruri din pomărit și alți rami de agricultură. Se vor organiza comiții agricole în diferite centre ale comitatului. Se va lucra la desăvârșirea școlii practice economice din Săliște, cum și la înființarea de pometuri, de societăți de valorizarea poamelor etc.

Se vor studia cauzele decadentei economiei de vite cu deosebire la hotarele mărgineșe ale comitatului și în legătură se va lucra la crearea și îmbunătățirea pășunilor comune. Se va lucra la augmentarea colecțiilor de păpuși și eventual se va scoate o nouă ediție a albumului artistic (de broderii și cusături).

Adunarea generală se va ține în comuna Galeș. Grapa de fânate, mașinele de sămănat, plugul de săpat, mașina „Tornado” și alte eventuale mașini se dau spre folosire și în fine se va lucra la sporirea însoțirilor sătești.

CRONICA.

Necrolog. *Iozif St. Șuluțu de Cărpiniș*, președintele consiliului de administrațiune al „Albinei” a răposat la 31 Martie a. c. în Sibiiu, în etate de 84 de ani.

Decedatul a prezidat încă, înainte de aceasta cu 6 zile, Sămbăta trecută, adunarea generală a „Albinei”, care cu ocazia aceasta l-a ales pentru a 5-a oară membru în consiliul de administrațiune, căreia i-a aparținut neîntrerupt din 13 Februarie 1881. A func-

ționat deci în această calitate timp de 30 de ani încheiați.

Din prilejul repozării venerabilului ei preșident „Albina” a arborat steag negru, iar consiliul de direcțiune a dat un anunț funebral separat.

*

Un răspuns. Domnul Vas. C. Osvadă publică în „Tribuna” Nr. 54 a. c. un fel de răspuns la articolul nostru „Băncile noastre criticate”, apărut în Nr. nostru 11 din a. c.

Nu ne vom ocupa mai pe larg cu cele scrise de dl Osvadă, ci ne mulțămim a constata următoarele:

1. Dl Osvadă *neagă că peste tot ar fi „criticat” cineva băncile noastre*, ci — zice cu multă sofisterie — „din tot ce s'a scris nu poate fi scoasă decât *dorința îndreptățită*, ca băncile noastre să-și întregească, să-și schimbe *felul de lucrare* în raportul trebuințelor naționale”!

Lăsăm ca cetitorii regulați ai ziarelor să-și dea verdictul, dacă negațiunea mai are aici loc ori nu.

2. Am amintit de *bazele altruiste* ale băncilor săsești, pentru a indica, că băncile acestea s'au fondat *ca însoțiri* și pentru a pune în evidență deosebirea, ce trebuie făcută între organizația *noastră* financiară și cea săsească. Cu aceasta n'am susținut că băncile noastre n'au la bază și nu trebuie să cultive și altruismul.

3. Propunerea, ce o face dl Osvadă pentru împărțirea mai sistematică a cuotelor de binefacere este — întârziată. Ea s'a făcut și din partea altora, încă acum vre-o 10 ani; avem în direcția aceasta chiar și o hotărîre a conferenței directorilor noștri de bancă — și „Fondul cultural al băncilor” administrat de „Asociațiune”. Ideea este bună, dar precum ne-a dovedit praxa — nerealizabilă, fiecare bancă având a satisface în prima linie sumedeniile de trebuințe ale instituțiilor culturale locale, dintre cari unele ar fi deadreptul periclitare în existența lor detragându-li-se ajutoarele acordate până acum de bănci.

4. Băncile noastre, oricât s'ar cere de stăruitor dela ele, nu vor putea *crea* industria și comerțul român; acestea nici chiar pe calea a toate tămăduitoarelor cooperative recomandate de dl Osvadă; cel mult după ce ne vom fi format mai întâi conducători de cooperative, cari, deocamdată cel puțin, ne lipsesc.

5. În fine constatăm, că suntem pe deplin de acord cu d-nul Osvadă, când în mod sentențios zice: „Să nu ne lăsăm răpiți de fraze”.....

„În munca economică frazele au mai puțină îndreptățire”!

*

În contra fondărilor noue. În zilele trecute conducătorii institutelor de bani din Oradea-mare au ținut sub conducerea șefului filialei Băncii Austro-Ungare de acolo o conferință, pentru a chibzui asupra măsurilor, ce ar fi să se ia în contra înmulțirii îngrijitoare a băncilor în Oradea-mare. Au constat în conferință că institutele de bani existente satisfac toate trebuințele legitime de credit, că dela bănci noue, ce s'ar mai înființa *credit mai ieftin nu se poate aștepta*, că în consecuență *fondările noue nu servesc interesul public*, ci-și au baza în interesul privat nelegitim. Au enunțat deci, *că vor împedca* cu toate mijloacele morale și materiale *înființarea de bănci noue în proximități 5 ani* și s'au obligat:

1. Să refuze *lombardarea* (primirea ca amanet) *acțiunilor institutelor nou înființate*.

2. Să *denege băncilor noue orice credit de reescont sau de altă natură* și

3. Să detragă fondatorilor, membrilor din direcțiune și funcționarilor băncilor noue orice credit.

O hotărâre analogă celei de sub punct 2 au luat la timpul său și conferența directorilor noștri de bancă și mai târziu „Solidaritatea“, dar mijloacele amintite sub 1 și 3 sunt mijloace destul de eficace — dacă se vor observa strict din partea contractanților — pentru ca să fie încercate și din partea băncilor noastre ca mijloc de combatere a fondărilor noue, cari nici la noi nu mai au sfârșit.

Bancă maghiară-română. Inregistrăm și noi știrea adusă de toate ziarele noastre și și de cele maghiare, că în legătură cu acțiunea de împăcare maghiaro-română, contele Tisza ar proiecta fondarea unei mari bănci maghiaro-române. Capitalul noii bănci ar fi de K 5 milioane, se va ocupa mai ales cu afaceri de scrisuri fonciare și și va avea sediul în Oradea-mare, Arad sau Sibiu. Ci-că mai multe persoane din clerul înalt gr.-or. și gr.-cat. ar fi promis întreg sprijinul lor moral și material la noua bancă! Ce va mai fi și asta?

Cassar la „Bihoreana“ în Oradea-mare a fost ales, în urma concursului publicat și în revista noastră, dl *Marcel L. Jourca*, funcționar la „Albina“ în Sibiu.

Resultatul recensementului populațiunii. Conform datelor statistice oficiale publicate în zilele trecute, la 31 Decembrie 1910 numărul populațiunii în țările coroanei ungare a fost de 20.850,700 suflete, din care sumă cad asupra Ungariei 18.231,400 și asupra Croației-Slavoniei 2.619,300 suflete. Creșterea este în ultimii 10 ani de 1.596,000, ceea ce corespunde la 8-3%. În comitatele cu populațiune românească recensementul a dat următorul rezultat:

Alba de jos 220,968, Bistrița-Năsăud 127,481, Brașov 100,628, Ciuc 145,125, Făgăraș 94,903, Trei-scaune 147,613, Hunedoara 340,132, Târnava-mică 115,903, Cojocna 285,010, Murăș-Turda 258,956, Târnava-mare 148,926, Sibiu 176,441, Solnoc-Dobâca 252,165, Turda-Arieș 173,836, Odorheiu 121,698, Bichiș 297,808, Bihor 644,497, Maramurăș 356,508, Sătmăr 395,673, Selagiu 229,502, Arad 413,042, Cenad 144,994, Caraș-Severin 464,829, Timișoara 499,920, Torontal 514,383.

Dividenda băncilor noastre pe 1910.*

	Cuponul		De plată
	%	K	
„Agricola“, Hunedoara	6	3—	4 Septembrie 1910.
„Ardeleana“	12—	28	Februarie 1911.
„Arieșana“	7	7—	15 Maiu 1911.
„Arina“	5	5—	2 Martie 1911.
„Armonia“	7—	25	Februarie 1911.
„Astra“	5	5—	2 Martie 1911.
„Auraria“	15	30—	8 Martie 1911.
„Avrigeana“	6	6—	1 Aprilie 1911.
„Aurora“, Baia-mare	5	5—	1 Martie 1911.
„Bănățana“	8	8—	8 Februarie 1911.
„Banca Poporală“, Dej	10	10—	20 Ianuarie 1911.
„Beregsana“	9	9—	5 Februarie 1911.
„Berzovia“	8	4—	10 Martie 1911.
„Bihoreana“	7	14—	16 Februarie 1911.

* Rugăm și celelalte institute de bani ale noastre, să binevoiască a ne comunica dividenda fixată pe 1910 și termenul de plată.

	%	Cuponul	De plată
„Brădetul“	12	6—	24 Martie 1911.
„Bocșana“	7	7—	26 Februarie 1911.
„Cârțișoreana“	2	19	Februarie 1911.
„Câmpiana“	7	—	1 Maiu 1911.
„Cassa de păstrare“, Mercuria	7	7—	1 Aprilie 1911.
„Cassa de păstrare“, Sasca-mont.	8	8—	20 Februarie 1911.
„Chiorana“	7	7—	După adun. gen.
„Chiseteiana“	7	7—	17 Martie 1911.
„Codreana“	6	6—	6 Martie 1911.
„Concordia Uzdin“	8	8—	2 Martie 1911.
„Cordiana“	9—	12	Martie 1911.
„Coroana“ Bistrița	6	12—	25 Februarie 1911.
„Corvineana“	14	14—	12 Februarie 1911.
„Crișana“	11	11—	5 Martie 1911.
„Cugiereana“	8	8—	15 Februarie 1911.
„Dacia“	8	8—	27 Februarie 1911.
„Detunata“	10	5—	1 Martie 1911.
„Doina“	10	10—	1 Maiu 1911.
„Drăganul“	6	6—	28 Ianuarie 1911.
„Economia“, Cohalm	6	6—	22 Februarie 1911.
„Economul“	7	7—	11 Martie 1911.
„Făgetana“	6	12—	9 Martie 1911.
„Furnica“	7	28—	18 Februarie 1911.
„Grănițerul“	9	9—	8 Februarie 1911.
„Hațegana“	8	8—	2 Martie 1911.
„Isvorul“, Sebeșul-de-jos	8	8—	5 Martie 1911.
„Iulia“	12	—	31 Martie 1911.
„Lipovana“	8	16—	24 Februarie 1911.
„Luceafărul“	8	8—	14 Februarie 1911.
„Lumina“	5	—	16 Martie 1911.
„Mercur“, Năsăud	8	16—	1 Aprilie 1911.
„Mielul“	12	12—	19 Februarie 1911.
„Murășana“	8	8—	1 Aprilie 1911.
„Murășanul“	7	14—	24 Februarie 1911.
„Nădlăcana“	7	7—	7 Februarie 1911.
„Orientul“	7	7—	4 Februarie 1911.
„Patria“	11	22—	4 Februarie 1911.
„Piatra“	6	6—	24 Februarie 1911.
„Plugarul“, Săcădate	9	9—	2 Martie 1911.
„Poporul“, Lugoș	6	6—	23 Februarie 1911.
„Porumbăceana“	8	8—	26 Februarie 1911.
„Progresul“, M.-Illye	6	6—	6 Februarie 1911.
„Racoțana“	8	8—	5 Februarie 1911.
„Sătmăreana“	7	14—	27 Februarie 1911.
„Sebeșana“, Caransebeș	7	14—	6 Februarie 1911.
„Sebeșana“, Sebeșul săs.	11	11—	11 Februarie 1911.
„Selăgiana“	7	7—	20 Februarie 1911.
„Sentinela“	8	8—	20 Februarie 1911.
„Steaua“	8—	12	Februarie 1911.
„Silvania“	7	7—	15 Martie 1911.
„Someșana“	8	16—	16 Martie 1911.
„Șercăiana“	12	12—	
„Șoimul“, Uioara	5	—	25 Februarie 1911.
„Turnu Roșu“	6	6—	21 Februarie 1911.
„Târnăveana“	6	6—	2 Martie 1911.
„Timișana“	8	16—	16 Februarie 1911.
„Tibleşana“	8	8—	31 Ianuarie 1911.
„Vatra“	6	6—	22 Martie 1911.
„Victoria“	10	20—	20 Martie 1911.
„Viitorul“	6	6—	5 Martie 1911.
„Voileana“	6	6—	
„Vulturul“, Diciosânmărtin	6	6—	18 Februarie 1911.
„Vulturul“, Tășnad	5	21	Ianuarie 1911.
„Zărândeana“	10	10—	19 Februarie 1911.

BIBLIOGRAFIE.

Calendarul portativ al funcționarilor de bancă români pe 1911. Anul III. Redactat de Sim. Popescu. Oravița, 1911. Prețul K 1.50.

Calendarul acesta fondat de regretatul Vasile Babi, continuă a apărea sub redacția dlui S. Popescu, director exec. la „Ancora” în Gattaja și a eșit de sub tipar în zilele trecute.

Conține pe lângă partea calendaristică articole semnate de domni E. Tișca (In amintirea prietenului V. Babi), P. Stoica (Uniformitatea contabilității) G. Todică (Din humorul biroului). Numele funcționarilor români în ordine alfabetică și câteva date statistice asupra băncilor noastre.

În vederea scopului urmărit cu editarea acestui calendar: ajutorarea copiilor orfani ai lui Babi, recomandăm calendarul sprjinului publicului nostru.

Posta Redacțiunii.

Dlui N. K. Constantinescu, London. Primit. În unul din numerele viitoare le vine rândul. Salutări. Dlui T. Crușit jun., Bicz. Primit cu mulțămintă. Vom face uz în Nrul viitor.

Mai multora. Privitor la „Cercul foștilor elevi ai școlii comerciale din Brașov” nu Vă putem servi cu informații, nefiindu-ne cunoscut nimic mai deaproape asupra organizației din chestiune. Am cerut însă deslușiri dela loc competent și dacă le vom primi, nu vom întârziă a le comunica cetitorilor noștri.

S u m a r.

Aviz. — Banca de asigurare. — Fondul Parteniu Cosma. — Deciziuni curiale în chestiuni de drept cambial. — Termeni tehnici în discuția asupra băncii. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Din reuniuni*: Programul de lucru al „Reuniunii rom. agricole sibiene” pro 1911. — *Cronică*: Necrolog, Un răspuns, în contra fondărilor noue, Bancă maghiaro-română, Cassar la „Bihoreana”, Rezultatul recensământului populațiunii. — Dividenda băncilor noastre pe 1910. — *Bibliografie*: Calendarul portativ al funcționarilor de bancă români pe 1911. — Poșta redacțiunii.

„Cassa de Păstrare”, societate pe acții în Sasca-Mont.

CONCURS.

La „Cassa de păstrare” societate pe acții în Szászabánya, află aplicare momentană, pe lângă un salariu anual de 2000 cor. și tantiemă statutară **un contabil** cu praxă deplină și **un cassar** cu un salariu anual de 1000 cor. și tantiemă.

Dela cassar se recere o cautiune de 2000 cor.

Contabilul la dorința direcțiunii are să-și ocupe postul imediat. Ofertele sunt a se înainta direcțiunii cel mult până în 10 Aprilie st. n.

Nr. 117 [1—1]

Direcțiunea.

„SĂLĂGIANA”, institut de credit și de economii, societate pe acții în Jibou.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Sălăgiana” publică concurs:

a) pentru ocuparea **postului de ofi-ciant** dotat cu salariu anual începător de K 1150 și K 250 relut de cvartir.

b) pentru ocuparea **postului de prac-ticant** dotat cu salariu lunar de K 80.

Reflectanții la aceste posturi sunt invitați a-și trimite documentele la adresa institutului până în 22 Aprilie n. a. c.

Se recere absolvarea cu examen de maturitate a unei școale comerciale, cunoașterea cel puțin a limbei române și maghiare, să fie deplin sănătos, iar dela ofi-ciant ca să aibă praxă corăspunzătoare. Cei ce posed și limba germăună și au prestat serviciul militar vor fi preferiți.

Ofi-ciantul după un an de probă prestat spre îndestulire va fi definitivat în postul său cu drept la pensiuine și tantiemă, precum și la urcarea salariului din 3 în 3 ani conform normativului. Ca atare va avea să depună caucie în mărimea salariului anual.

Posturile sunt a se ocupa îndată după alegere.

Jibou (Zsibó), în 28 Martie 1911.

Nr. 116 [1—1]

Direcțiunea.

„RIUREANA”, institut de credit și de economii societate pe acții. Gurghiu (Görgényszentimre).

CONCURS.

Se publică concurs pentru ocuparea **unui post nou de contabil** la institutul de credit și economii societate pe acții „Riureana”, cu sediul în Gurghiu (Görgényszentimre) comitatul Murăș-Turda.

Salariul la început se fixează în suma de 1200 coroane, cvartir în natură sau relut de cvartir 200 coroane și tantiemele hotărîte de direcțiune. Dela reflectanți se recere să fie absolvenți de școala comercială, să aibă praxa recerută de-a conduce singur contabilitatea, conduită neexceptionabilă și cunoașterea perfectă a limbei române și maghiare. Cererile provăzute cu atestatele de lipsă au să se subștearnă direcțiunii subscrise în Gurghiu (Görgényszentimre) sau la avocatul Dr. Ioan Harșia în Reghin (Szász-régen) până în 15 Maiu 1911.

Nr. 114 (1—1)

Direcțiunea.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de
Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comerc.

Se poate comandă dela administrația »*Revistei Economice*«, cu prețul de 1 coroană.

„ISVORUL“, institut de credit și de economii, soc.
pe acții în Ighiu (Magharigen).

ANUNȚ.

Subscrisa direcțiunea aduce la cunoștința On. public, că „Isvorul“ institut de credit și economii societate pe acții în Ighiu (Magyarigen) cu 3 Aprilie 1911 st. n. își începe activitatea.

Institutul se va ocupa cu toate afacerile aparținătoare băncilor.

Primește depuneri pe lângă 5½%
Ighiu (Magyarigen), la 28 Martie 1911.

Nr. 115 (1-1)

Direcțiunea.

„MINERVA“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Beclean (Bethlen).

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1910.		Pasiva.	
	K f		K f		K f
Casa în număr	5,119.18	Capital social	100,000.—		
Escompt de cambii hip. și de bancă	395,165.80	Fond de rezervă	4,416.—		
Imprumuturi pe obligațiuni	23,095.—	Depuneri spre fructif.	73,496.62		
Efecte	2,550.—	Reescompt	238,111.—		
Spese de protest	70.05	Diverși creditori	2,938.38		
Interese de reescont antic.	2,784.16	Dividendă neridicată	355.46		
Mobiliar	405.70	Tantiemă	110.36		
10% amortizare	40.57	Interese transitorii anticip.	4,443.44		
		Profit curat	5,278.06		
	<u>429,149.32</u>				<u>429,149.32</u>

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	K f		K f		K f
Interese:		Interese:			
p. depuneri spre fructif.	3,759.49	dela escompt și impr. pe obl.	32,605.67		
„ reescompt	17,985.50	dela efecte	120.—	32,725.67	
„ fructif. fondului de rezervă	170.—	Provizțiuni		3,763.50	
	<u>21,914.99</u>	Diverse		1,152.62	
Spese:					
Salare	5,540.—				
Chirie	260.—				
curente (luminat, încălzit, porto, admistr. etc.)	1,646.17				
	<u>7,446.17</u>				
Contribuțiune:					
directă, comunală, suplim. etc.	2,585.89				
10% dare la inter. dela depun.	376.61				
	<u>2,962.—</u>				
Amortizări:					
10% din mobiliar	40.57				
Profit curat	5,278.06				
	<u>37,641.79</u>				<u>37,641.79</u>

Beclean, 31 Decembrie 1910.

Pentru contabilitate: Iuliu Popp m. p.

DIRECȚIUNEA:

Grigoriu Pușcariu m. p., prezident. Elie Blaga m. p., v. prezident. Dr. Gavriil Tripon m. p. Dr. Victor Onișor m. p.
Ioan Rebrean m. p. Iuliu Popp m. p. Simion Popan m. p. Valeriu Vărtic m. p.
Alexandru Boieriu m. p. Dr. Octavian Pavelea m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și în consonanță cu registrele institutului.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Mihail Baci m. p. Ioan Pop m. p. Anton Hangea m. p. Grigorie Sândean p. m.
N. Căciulă m. p., revizor-expert al „Solidarității“.